

Asia C-604/20

**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä**

Jättämispäivä:

16.11.2020

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Bundesarbeitsgericht (Saksa)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

24.6.2020

Vastaja, vastapuoli ja Revision-menettelyn valittaja:

ROI Land Investments Ltd.

Kantaja, valittaja ja Revision-menettelyn vastapuoli:

FD

Pääasian kohde

Tuomioistuimen kansainvälinen toimivalta, sovellettavan kansallisen oikeuden määrittäminen

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeusperusta

Unionin oikeuden tulkinta, SEUT 267 artikla

Ennakkoratkaisukysymykset

1. Onko tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012 (jäljempänä asetus N:o 1215/2012) 6 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä 21 artiklan 2 kohdan ja 1 kohdan b alakohdan i alakohdan kanssa, tulkittava siten, että työntekijä voi nostaa kanteen sellaista oikeushenkilöä vastaan, joka ei ole hänen työnantajansa ja jonka asetuksen N:o 1215/2012 63

artiklan 1 kohdassa tarkoitettu kotipaikka ei ole jäsenvaltiossa mutta joka vakuusilmoituksen (Patronatsvereinbarung) perusteella vastaa työntekijään nähden suoraan kolmannen kanssa tehdystä työsopimuksesta johtuvista vaatimuksista, sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä tai mistä käsin työntekijä tavallisesti työskentelee työsuhteessaan kolmannen kanssa, tai sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä tai mistä käsin hän viimeksi työskenteli, jos työsopimusta kolmannen kanssa ei olisi syntynyt ilman vakuusilmoitusta?

2. Onko asetuksen N:o 1215/2012 6 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että saman asetuksen 21 artiklan 2 kohtaa koskeva varauma estää jäsenvaltion kansallisen oikeuden mukaisen sellaisen toimivaltasääntelyn soveltamisen, jossa työntekijälle annetaan mahdollisuus nostaa kanne sellaista oikeushenkilöä vastaan, joka ensimmäisessä kysymyksessä kuvattujen kaltaisissa olosuhteissa vastaa häneen nähden suoraan kolmannen kanssa tehdystä työsopimuksesta johtuvista vaatimuksista, työnantajan ”oikeudellisenä seuraajana” sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä tai mistä käsin työntekijä tavallisesti työskentelee tai työskenteli, jos tällaista toimivaltaa ei asetuksen N:o 1215/2012 21 artiklan 2 kohdan, luettuna yhdessä 1 kohdan b alakohdan i alakohdan kanssa, mukaan ole?
3. Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan kieltävästi ja toiseen kysymykseen myöntävästi:
 - a) Onko asetuksen N:o 1215/2012 17 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että ammatin käsitteeseen sisältyy työsuhteessa tehtävä palkkatyö?
 - b) Jos edelliseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko asetuksen N:o 1215/2012 17 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että vakuusilmoitus, jonka perusteella oikeushenkilö vastaa työntekijään nähden suoraan kolmannen kanssa tehdystä työsopimuksesta johtuvista vaatimuksista, on sopimus, jonka työntekijä on tehnyt sellaista tarkoitusta varten, jota voidaan pitää hänen ammattiinsa liittyvänä?
4. Jos vastauksena edellisiin kysymyksiin on, että ennakkoratkaisua pyytäneellä tuomioistuimella on kansainvälinen toimivalta ratkaista riita-asia:
 - a) Onko sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista 17.6.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 593/2008 (jäljempänä Rooma I -asetus) 6 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että ammattitoiminnan käsitteeseen sisältyy työsuhteessa tehtävä palkkatyö?
 - b) Jos edelliseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko Rooma I -asetuksen 6 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että vakuusilmoitus, jonka perusteella oikeushenkilö vastaa työntekijään nähden suoraan kolmannen kanssa tehdystä työsopimuksesta johtuvista vaatimuksista,

on sopimus, jonka työntekijä on tehnyt sellaista tarkoitusta varten, jota voidaan pitää hänen ammattitoimintaansa liittyvänä?

Unionin oikeussäännöt, joihin viitataan

Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1215/2012 (EUVL 2012, L 351, s. 1), erityisesti 17, 18, 20 ja 21 artikla

Sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista 17.6.2008 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 593/2008 (Rooma I) (EUVL 2008, L 177, s. 6), erityisesti 6 artikla

Kansalliset oikeussäännöt, joihin viitataan

Työtuomioistuimista annettu laki (Arbeitsgerichtsgesetz, jäljempänä ArbGG), erityisesti 3 ja 48 §

Yhteenveto tosiseikoista ja menettelystä

- 1 Revision-menettelyn valittaja on kiinteistöliiketoimintaa harjoittava yhtiö. Sen keskushallinto sijaitsee Kanadassa. Revision-menettelyn vastapuoli, jonka kotipaikka on Saksassa, työskenteli vuoden 2015 syyskuun lopusta lähtien Revision-menettelyn valittajalle Service agreement -sopimuksen (palvelusopimus) perusteella nimikkeellä ”Deputy Vice President Investors Relations”, ja hänen tehtäviinsä kuului lähinnä sijoittajien hankkiminen Revision-menettelyn valittajan kiinteistöliiketoimiin. Koska Revision-menettelyn vastapuolen työoikeudelliseen asemaan liittyi sopimuspuolten mukaan epävarmuutta, ne päättivät ”siirtää” sopimussuhteen uudelle perustettavalle sveitsiläiselle yhtiölle. Vuoden 2015 marraskuun puolivälissä sopimuspuolet sopivat Service agreement -sopimuksen päättämisestä taannehtivasti. Revision-menettelyn vastapuolen saatteessa todetaan, että hän on allekirjoittanut sopimuksen sillä ehdolla, että perustettavan sveitsiläisen yhtiön osalta liikkeenjohdosta tehtävä sopimus on ehdoiltaan yhtä hyvä.
- 2 Revision-menettelyn valittaja perusti 14.1.2016 Sveitsin oikeuden mukaisesti tytäryhtiön, jonka nimi on R Swiss AG. Revision-menettelyn vastapuoli teki 12.2.2016 R Swiss AG:n kanssa kirjallisen työsopimuksen sen johtajana toimimisesta. Kyseisen työsopimuksen mukaan Revision-menettelyn vastapuolen oli tarkoitus saada palvelukseentulopalkkiona 170 000 Yhdysvaltain dollaria (USD) sekä kuukausipalkkaa 42 500 USD. Palvelukseentulopalkkiolla oli tarkoitus korvata vastapuolelle neljän kuukauden palkka.

- 3 Samoin 12.2.2016 sopimuspuolet allekirjoittivat patron agreement -sopimuksen (josta asianosaiset käyttävät nimitystä ”Patronatsvereinbarung” (vakuusilmoitus)). Siinä todetaan seuraavaa:

”1 §

R on perustanut tytäryhtiön, R Swiss AG:n[,] Euroopan liiketoimintaa varten. Johtaja [Direktor] vastaa tämän yrityksen liikkeenjohdosta. Tämän mukaisesti R toteaa seuraavaa:

2 §

R:llä on kattava vastuu velvoitteiden täyttämistä niiden sopimusten osalta, jotka R Swiss AG on tehnyt sen johtajan ja R Swiss AG:n välisen yhteistyön perusteella.”

- 4 Revision-menettelyn vastapuoli ja R Swiss AG tekivät 1.4.2016 uuden työsopimuksen, jolla aiempi työsopimus päätettiin ja jossa sopimuspuolet sopivat – sopimusehtojen ollessa muutoin pääosin samat – 255 000 USD:n suuruisen palvelukseentulopalkkion maksamisesta. Tähänkin työsopimukseen oli edellisen tavoin tarkoitus soveltaa Sveitsin oikeutta.
- 5 R Swiss AG ilmoitti 11.7.2016 Revision-menettelyn vastapuolelle irtisanovansa työsopimuksen.
- 6 Arbeitsgericht Stuttgart (työoikeudellisten asioiden alioikeus, Stuttgart, Saksa) totesi 2.11.2016 antamassaan tuomiossa tämän irtisanomisen pätemättömäksi ja tuomitsi R Swiss AG:n maksamaan Revision-menettelyn vastapuolelle palvelukseentulopalkkiona 255 000 USD ja palkkaa huhtikuusta elokuuhun 2016 yhteensä 212 500 USD. Tuomio tuli lainvoimaiseksi, mutta R Swiss AG ei noudattanut maksuvelvollisuuttaan.
- 7 Vuoden 2017 maaliskuun alussa aloitettiin Sveitsin oikeuden mukainen R Swiss AG:n omaisuutta koskenut konkurssimenettely. Saman vuoden toukokuun alussa tämä menettely päätettiin omaisuuden riittämättömyyden vuoksi.
- 8 Pääasian oikeudenkäynnissä Revision-menettelyn vastapuoli vaatii vakuusilmoituksen perusteella Revision-menettelyn valittajaa maksamaan määrät, jotka R Swiss AG on edellä mainitun Arbeitsgericht Stuttgartin tuomion mukaisesti velvollinen maksamaan. Lisäksi hän vaatii Revision-menettelyn valittajaa maksamaan maksuvelvoitteen laiminlyönnin vuoksi palkkasaatavat, joihin hän on oikeutettu R Swiss AG:tä koskevan työsuhteensa perusteella syyskuusta 2016 marraskuuhun 2017 ja joiden yhteismäärä on 595 000 USD.
- 9 Kanne jätettiin ensimmäisessä oikeusasteessa tutkimatta sillä perusteella, ettei saksalaisilla tuomioistuimilla ole kansainvälistä toimivaltaa. Toisen asteen tuomioistuin puolestaan katsoi, että saksalaiset työoikeudellisten asioiden alioikeudet ovat toimivaltaisia, ja hyväksyi kanteen. Ennakkoratkaisua

pyytäneeseen tuomioistuimeen tekemässään Revision-valituksessa valittaja vaatii ensimmäisen oikeusasteen ratkaisun pysyttämistä.

Yhteenveto ennakkoratkaisupyynnön perusteista

- 10 Revision-valituksen menestys riippuu ratkaisevasti siitä, onko saksalaisilla tuomioistuimilla asiassa kansainvälinen toimivalta. Tämä toimivalta voisi perustua ensinnäkin asetuksen N:o 1215/2012 21 artiklan 2 kohtaan, luettuna yhdessä 21 artiklan 1 kohdan b alakohdan i alakohdan kanssa (ensimmäinen kysymys), toiseksi ArbGG:n 48 §:n 1a momenttiin, luettuna yhdessä 3 §:n kanssa, joskin tämän kansallisen säännöksen sovellettavuus on epäselvää (toinen kysymys), ja kolmanneksi asetuksen N:o 1215/2012 18 artiklan 1 kohtaan, jos Revision-menettelyn vastapuolta voidaan pitää kyseisessä säännöksessä tarkoitettuna ”kuluttajana” (kolmas kysymys). Jos saksalaiset tuomioistuimet ovat tosiasiallisesti toimivaltaisia, herää lisäksi kysymys, mitä kansallista oikeutta vakuusilmoitukseen on sovellettava (neljäs kysymys).

Ensimmäinen kysymys

- 11 Asetusta N:o 1215/2012 voidaan sen 66 artiklan 1 kohdan nojalla soveltaa ajallisesti nyt käsiteltävään asiaan, koska kanne nostettiin maaliskuussa 2017 ja siten 10.1.2015 jälkeen. Nyt käsiteltävä asia kuuluu asetuksen N:o 1215/2012 1 artiklan 1 kohdan ensimmäisen virkkeen mukaisesti myös mainitun asetuksen soveltamisalaan.
- 12 Edellytys, jonka täyttymistä asetuksen N:o 1215/2012 soveltaminen aina edellyttää ja jonka mukaan asia ei voi olla pelkästään jäsenvaltion sisäinen, täyttyy nyt käsiteltävässä asiassa, koska Revision-menettelyn valittaja on ulkomainen yhtiö, jolla ei ole kotipaikkaa kyseisessä jäsenvaltiossa. Toisen asteen tuomioistuimen toteamusten mukaan sen asetuksen N:o 1215/2012 63 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu keskushallinto on Kanadassa. Asianosaiset ovat lisäksi yhtä mieltä siitä, että Kanadassa on myös Revision-menettelyn valittajan asetuksen N:o 1215/2012 63 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu sääntömääräinen kotipaikka.
- 13 Koska Revision-menettelyn valittajalla ei ole kotipaikkaa jäsenvaltiossa, saksalaisten tuomioistuinten kansainvälinen toimivalta määräytyy asetuksen N:o 1215/2012 6 artiklan 1 kohdan perusteella, jossa viitataan jäsenvaltion lakiin mutta joka ei nimenomaisesti vaikuta mainitun asetuksen tiettyihin toimivaltasääntöksiin. Kyseisen artiklan 2 kohta ei ole merkityksellinen nyt tarkasteltavassa tapauksessa, koska Saksan toimivaltaa koskevissa säännöissä ei tehdä eroa kansalaisuuden mukaan.
- 14 Asetuksen N:o 1215/2012 24 tai 25 artiklan mukainen yksinomainen toimivalta ei tule kyseeseen. Myöskään saman asetuksen 26 artikla ei ole merkityksellinen,

koska Revision-menettelyn valittaja on vedonnut kaikissa oikeusasteissa siihen, etteivät saksalaiset tuomioistuimet ole toimivaltaisia.

- 15 Asetuksen N:o 1215/2012 21 artiklan 2 kohdan, luettuna yhdessä 21 artiklan 1 kohdan b alakohdan i alakohdan kanssa, mukainen toimivalta on kuitenkin mahdollinen. Tältä osin on selvennettävä, voidaanko näitä säännöksiä soveltaa myös silloin, kun Revision-menettelyn valittaja – kuten nyt tarkasteltavassa tapauksessa – ei tosin ole itse työnantaja mutta vastaa vakuusilmoituksen perusteella työnantajaa kohtaan työsopimuksen perusteella esitetystä vaatimuksista ja kun työsopimusta ei olisi syntynyt ilman vakuusilmoitusta.
- 16 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että Revision-menettelyn vastapuolen ja R Swiss AG:n välinen työsopimus on asetuksen N:o 1215/2012 II luvun 5 jaksossa (”Toimivalta työsopimusta koskevissa asioissa”) tarkoitettu ”työsopimus”. Kyseiseen työsopimukseen perustuvat vaatimukset ovat kuitenkin ainoastaan välillisesti pääasian kohteena. Revision-menettelyn vastapuoli esittää Revision-menettelyn valittajalle vaatimuksia 12.2.2016 tehdyn vakuusilmoituksen perusteella.
- 17 Vakuusilmoituksen 2 §:n mukaan Revision-menettelyn vastapuolella on vakuusilmoituksen myötä ”kattava vastuu velvoitteiden täyttämistä niiden sopimusten osalta”, jotka Revision-menettelyn vastapuoli on tehnyt R Swiss AG:n kanssa kyseisen yhtiön johtajana toimimisesta. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ymmärtää tämän sopimuksen niin, että Revision-menettelyn valittaja on ottanut oikeudellisesti sitovalla tavalla hoitaakseen Revision-menettelyn vastapuoleen nähden velvoitteen antaa R Swiss AG:n käyttöön sellaiset varat, että tämä voi tosiasiallisesti täyttää taloudelliset velvoitteensa Revision-menettelyn vastapuolta kohtaan. Vakuusilmoitus on siten nyt käsiteltävässä asiassa yksipuolisesti velvoittava sopimus, joka on rinnastettavissa takaukseen tai vakuuteen. Vakuusilmoitus synnyttää ainakin siinä tapauksessa, että ilmoituksen kohteena olevasta yhtiöstä tulee maksukyvytön – minkä R Swiss AG:n konkurssi osoittaa –, Revision-menettelyn valittajan vastuun, josta Revision-menettelyn vastapuoli voi johtaa vaatimuksia, ilman että samat vaatimukset on ensin täytynyt esittää tuloksetta R Swiss AG:lle.
- 18 Revision-menettelyn valittaja ei kuitenkaan ole tullut R Swiss AG:n sijaan työnantajan oikeudellisessa asemassa. Vaikka se oli R Swiss AG:n emoyhtiö, sillä ei ollut työnantajalle kuuluvaa valvonta- ja johtamisvaltaa Revision-menettelyn vastapuoleen nähden.
- 19 Unionin tuomioistuin ei ole toistaiseksi käsitellyt kysymystä, voidaanko asetuksen N:o 1215/2012 21 artiklan 2 kohtaa soveltaa sellaisessa tapauksessa. Kysymykseen annettava vastaus ei ole myöskään niin yksiselitteinen, ettei se jätä sijaa vähäisellekään perustellulle epäilylle.
- 20 Osassa Saksan oikeuskirjallisuutta esitetään näkemys, jonka mukaan työsopimuksen osapuolten välillä ei ole mitään muita mahdollisia toimivaltaisia

tuomioistuimia kuin ne, joista säädetään nimenomaisesti asetuksen N:o 1215/2012 20–23 artiklassa. Saksan oikeuskirjallisuudessa kuitenkin katsotaan myös, ettei ole alun alkaen poissuljettua, että näitä säännöksiä voitaisiin soveltaa myös silloin, kun nostetaan kanne kolmatta osapuolta vastaan työsopimukseen perustuvien vaatimusten esittämiseksi.

Toinen kysymys

- 21 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että saksalaiset tuomioistuimet ovat kansallisen oikeuden nojalla kansainvälisesti toimivaltaisia. Arbeitsgerichtin alueellinen toimivalta seuraa ArbGG:n 48 §:n 1a momentista, luettuna yhdessä 3 §:n kanssa, jonka mukaan toimivaltainen on se tuomioistuin, jonka tuomiopiirissä työntekijä tavallisesti työskentelee, myös silloin, jos kanne ei kohdistu työntekijään vaan tämän oikeudellista seuraajaa vastaan. Käsitettä ”oikeudellinen seuraaja” on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan tulkittava laajasti, ja se käsittää myös tapauksen, jossa vastuu perustuu takaukseen rinnastettavaan vakuusilmoitukseen. Näin syntyvä alueellinen toimivalta on Saksan oikeuden mukaan osoituksena kansainvälisestä toimivallasta; alueellisesti toimivaltainen tuomioistuin on siis yleensä myös kansainvälisesti toimivaltainen.
- 22 On kuitenkin epäselvää, voidaanko ArbGG:n 48 §:n 1a momenttia soveltaa asetuksen N:o 1215/2012 20 artiklassa ja sitä seuraavissa artikloissa säädettyjen toimivaltasääntöjen ohella.
- 23 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan asetuksen N:o 1215/2012 II luvun 5 jaksoon kuuluvat säännökset ovat luonteeltaan paitsi erityisiä myös tyhjentäviä (tuomio 14.9.2017, Nogueira ym., C-168/16 ja C-169/16, EU:C:2017:688, 51 kohta ja tuomio 21.6.2018, Petronas Lubricants Italy, C-1/17, EU:C:2018:478, 25 kohta). Asetuksen N:o 1215/2012 20–23 artiklassa säädetään asetuksen soveltamisalalla tyhjentävästi mahdollisista toimivaltaisista tuomioistuimista menettelyissä, joiden kohteena on työsopimukseen perustuva vaatimus. Sillä, että näiden säännösten tulkinta varataan unionin tuomioistuimelle, taataan niiden yhtenäinen soveltaminen jäsenvaltioissa. Näin kantajalla on mahdollisuus vaivattomasti yksilöidä se tuomioistuin, jonka käsiteltäväksi hän voi saattaa asiansa, ja vastaajalla on kohtuullinen mahdollisuus ennakoida, missä tuomioistuimessa häntä vastaan voidaan nostaa kanne (ks. tuomio 10.4.2003, Pugliese, C-437/00, EU:C:2003:219, 16 kohta).
- 24 Tätä taustaa vasten ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen näkökulmasta tietyt seikat puoltavat sitä, että asetuksen N:o 1215/2012 21 artiklan 2 kohdan ohella ei voida soveltaa kansallisia toimivaltasääntöjä, myöskään sikäli kuin ne ovat edullisempia työntekijän kannalta. Tämä päätelmä ei kuitenkaan ole niin yksiselitteinen, ettei se jätä sijaa vähäisellekään perustellulle epäilylle.

Kolmas kysymys

- 25 Jos unionin tuomioistuin vastaa ensimmäiseen kysymykseen kieltävästi ja toiseen kysymykseen myöntävästi, ratkaisevaa on se, onko vastapuolta pidettävä asetuksen N:o 1215/2012 18 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna ”kuluttajana” (kuten toisen asteen tuomioistuin on katsonut), kun kyse on vakuusilmoituksen perusteella esitetyistä vaatimuksista. Kyseisen – ja samoin asetuksen N:o 1215/2012 6 artiklan 1 kohtaan sisältyvän – säännöksen mukaan kuluttaja voi nostaa kanteen toista sopimuspuolta vastaan joko sen jäsenvaltion tuomioistuimissa, jossa tällä sopimuspuolella on kotipaikka, tai toisen sopimuspuolen kotipaikasta riippumatta sen paikkakunnan tuomioistuimissa, jossa kuluttajalla on kotipaikka.
- 26 Asetuksen N:o 1215/2012 18 artiklan 1 kohdan aineellinen soveltamisala ilmenee saman asetuksen 17 artiklasta. Asianosaisten 12.2.2016 tekemä vakuusilmoitus on kyseisessä säännöksessä tarkoitettu ”sopimus”. On kuitenkin epäselvää, onko vastapuolta pidettävä tässä yhteydessä ”kuluttajana”. Asetuksen N:o 1215/2012 17 artiklan 1 kohdan mukaan kyseessä on oltava henkilö, joka on tehnyt sopimuksen sellaista tarkoitusta varten, jota ei voida pitää hänen ammattiinsa tai elinkeinotoimintaansa liittyvänä.
- 27 Se, onko vakuusilmoitus sopimus, jonka on katsottava liittyvän vastapuolen ammattiin, määräytyy sen perusteella, käsittääkö käsite ”ammatti” ainoastaan itsenäisen ammatinharjoittamisen vai kuuluuko siihen myös ansiotyö, etenkin työsuhteessa tapahtuva työskentely. Unionin tuomioistuin ei – sikäli kuin on nähtävissä – ole toistaiseksi lausunut tästä tulkintakysymyksestä. Siitä, miten tähän kysymykseen olisi vastattava, on eriäviä näkemyksiä.
- 28 Osassa oikeuskirjallisuutta esitetään näkemys, jonka mukaan asetuksen N:o 1215/2012 17 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla ”ammattilla” on ymmärrettävä ainoastaan itsenäistä (vapaata) ammatinharjoittamista. Tästä syystä työntekijän ammattiaan varten tekemät sopimukset voisivat ehdottomasti olla kuluttajien tekemiä sopimuksia. Toisen näkemyksen mukaan taas työntekijä ei ole unionin oikeudessa tarkoitettu kuluttaja, joten asetuksen N:o 1215/2012 17 artiklaa ei myöskään voida soveltaa analogisesti työntekijöiden ja -antajien nostamiin kanteisiin.
- 29 Asetuksen N:o 1215/2012 17 artiklan 1 kohdan oikea tulkinta käsitteen ”ammatti” osalta ei ole niin ilmeinen, ettei se jätä tilaa vähäisellekään perustellulle epäilylle.
- 30 Säännöksen sanamuoto ei mahdollista yksiselitteisen päätelmän tekemistä. Saksankielisessä versiossa käytetty käsite ”beruflich” (”ammattillinen”) käsittää sekä yleiskielisessä että oikeudellisessa merkityksessään kaikenlaisen pitkäkestoisen toiminnan, joka tarkoituksena on toimeentulon turvaaminen, ja siten sekä itsenäisen ammatinharjoittamisen että palkkatyön. Ranskan- ja englanninkielisistä versioista ei voida päätellä mitään muuta.

- 31 Lisäksi ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen näkemyksen mukaan asetuksen N:o 1215/2012 17 artiklan 1 kohdan c alakohdan soveltamisedellytykset täyttyvät. Kyseessä on tapaus, jossa kuluttajan sopimuskumppani ”suuntaa” kaupallista tai elinkeinotoimintaa siihen jäsenvaltioon, jossa kuluttajalla on kotipaikka, ja sopimus kuuluu kyseisen toiminnan piiriin.
- 32 Suuntaamisen käsite edellyttää, että elinkeinonharjoittajan on pitänyt ilmaista tahtonsa solmia kauppasuhteita kuluttajiin, jotka ovat yhdessä tai useassa muussa jäsenvaltiossa, ja näihin valtioihin on lukeuduttava sen jäsenvaltion, jossa kuluttajan kotipaikka on (ks. tuomio 7.12.2010, Pammer ja Hotel Alpenhof, C-585/08 ja C-144/09, EU:C:2010:740, 80 kohta ja sitä seuraavat kohdat). Toisen asteen tuomioistuimen toteamusten mukaan näin on nyt käsiteltävässä asiassa, koska valittaja on käyttänyt vastapuolta sijoittajien hankkimiseen kiinteistöhankeisiinsa Euroopan markkinoilla, Saksan markkinat mukaan luettuina. Ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen mukaan sillä ei ole merkitystä, ettei vakuusilmoitus ole kiinteistöliiketoimi. Tältä osin riittää, että sopimus (vakuusilmoitus) kuuluu elinkeinonharjoittamisen piiriin. Siihen kuuluu lähtökohtaisesti myös henkilöstön hankkiminen elinkeinotoiminnan toteuttamista varten.

Neljäs kysymys

- 33 Jos saksalaiset tuomioistuimet ovat kansainvälisesti toimivaltaisia, riita-asian ratkaisemisen kannalta on merkityksellistä, sovelletaanko vakuusilmoitukseen Saksan aineellista oikeutta. Tämä riippuu siitä, onko vakuusilmoitus Rooma I -asetuksen 6 artiklassa tarkoitettu ”kuluttajasopimus”, toisin sanoen sopimus, jonka sopimuspuolet ovat tehneet sellaista tarkoitusta varten, jonka ei voida katsoa liittyvän vastapuolen elinkeino- tai ammattitoimintaan.
- 34 Rooma I -asetusta voidaan sen 28 artiklan mukaan soveltaa ajallisesti nyt käsiteltävään asiaan, koska vakuusilmoitus tehtiin 17.12.2009 jälkeen. Kyseisessä sopimuksessa on myös kyse sopimusvelvoitteisiin sovellettavan lain määrittämisestä (Rooma I -asetuksen 1 artiklan 1 kohta), koska vastapuolella ja valittajalla on kotipaikka eri valtioissa. Sopimukseen sovellettavaa lakia ei ole valittu Rooma I -asetuksen 3 artiklassa tarkoitettulla tavalla (lakiviittaus).
- 35 Lainvalinnan puuttuessa sovellettava laki määräytyy, rajoittamatta 5–8 artiklan soveltamista, kyseisen asetuksen 4 artiklan perusteella. Tältä osin 4 artiklaan nähden ensisijaisista Rooma I -asetuksen 5–8 artiklan säännöksistä kyseeseen tulee pelkästään 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun ”kuluttajasopimuksen” olemassaolo. Mainitun asetuksen 8 artikla ei ole asian kannalta merkityksellinen, koska vakuusilmoitus on työsopimuksesta erillinen oikeustoimi, jolla on itsenäistä arvoa.
- 36 Rooma I -asetuksen 6 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan sopimukseen, jonka luonnollinen henkilö on sellaista tarkoitusta varten, jonka ei voida katsoa liittyvän hänen elinkeino- tai ammattitoimintaansa (”kuluttaja”), tehnyt toisen henkilön

kanssa tämän harjoittaman elinkeino- tai ammattitoiminnan (”elinkeinonharjoittaja”) yhteydessä, sovelletaan sen maan lakia, jossa kuluttajan asuinpaikka on, edellyttäen että elinkeinonharjoittaja suuntaa millä tahansa tavalla tällaista toimintaa kyseiseen maahan tai useisiin maihin kyseinen maa mukaan lukien, ja että sopimus kuuluu kyseisen toiminnan piiriin. Tältä osin ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin – kuten jo kolmannen kysymyksen yhteydessä esitettiin – katsoo, että valittaja on suunnannut elinkeinotoimintansa muun muassa Saksaan ja että vakuusilmoitus kuuluu tämän toiminnan piiriin. Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin ei kuitenkaan voi ennen unionin tuomioistuimen antamaa selvennystä ratkaista, kuuluuko käsitteeseen ”ammatti” työsuhteessa tehtävä palkkatyö, ja jos kuuluu, onko vakuusilmoituksen, jolla pyritään turvaamaan palkkatyöhön perustuvat vaatimukset, katsottava kuuluvan tämän ammattitoiminnan. Vaikka säännökset eivät olekaan täysin samansisältöisiä, tältä osin ei voida päätyä toisenlaiseen lopputulokseen kuin kansainvälisen toimivallan kannalta merkityksellisen asetuksen N:o 1215/2012 17 artiklan 1 kohdan yhteydessä.